

MEKLE USTRELJENO V IZGREDU NA MICHIGAN

**WESTERN FEDERATION OF MINERS OBSODI POVELJNI-
MILICE. SLOVANSKI SIN DRŽAVNI PRAVDNIK LU-
CAS EDINI DRŽAVNI URADNIK PRAVIČEN DELAV-
STVU. CRUSE SUFT. STAVKARJI SOLIDARNI. SOLI-
DARNOSTI TREBA NA DAN VOLITVE. RAZNE UNIJE
PRILITUJO Z DENARNO POMOČJO. VOJAŠTVO SE SPRE-
MENI. PARADE NA DNEVNEM REDU. MOYER NA
CALUMET.**

Calumet, Mich., 4. septembra. — Položaj na Michigan je še ve-
se. Obe stranki ste trdovratni, in kar se tiče stavkarstva drži
okrajni pravdnik Lucas je po preiskavi v mora dveh Hrvatov
Waddel-novih brambovcih vkazal šerifu Cruse-ju da aretira mo-
že se ogniti ukazu, in je dovolil morilecem, da so zbežali
okrajni pravdnik Lucas, ki je naše narodnosti, je poka-
za mu sree v resnici bi je pravico. On je edini državni uradnik,
in pravdnik napram obem nasprotujočim strankam
delavstvo naj si to zapomni na vke, ter naj vtisne sebi in svojim
v sree dejstvo, da je državni uradnik, ki je rojen iz delav-
stva Slovenstva, najbolj prijateljski delavskem razredu.

Samovmevo, da je prišel rojak Lucas vsled njegove nepristran-
osti in ljubezni do pravice v nemilost pri bakrenih baronih. Dan
je je district attorney Lucas izdal Cruse-ju ukaz, da naj
Waddel-nove tolovaže, imeli so county supervisors, kojih de-
ležarji in menije posebni pomočnik pravdniku Lucas-u, da bo
okrajni kakešno vnanje county, in da bo ta pomočnik imel v
okrajni obtožbe zadevajoče se stavke. Majnarski kapitalisti hočejo
odstraniti pravičnega moža, in dati stavkarje v roke najkrucej-
mu delavstvu najsvrožnejšemu tuju kot ga bodo zamogli najti.
Western Federation of Miners obodila je javno poveljnika mi-
nistrala Abbey, z jako resnimi besedami. Zahučala mu je v obraz
drugi sledeče:

Stavkarje tlačijo z vso močjo tvoje oborožene pesti. Od kar si
bil je tvoj namen zrušiti stavko. Ti nisi nikdar pokazal, da
bi kaj pravice delavstva; nobeno tvoje delo še ni pokazalo, da
bi delavstvo pravice. Nek avstrijski stavkar je bil ustreljen
v roki, ko je šel mirno po javni cesti domov. On je bil žrtve
pretnete želje hlapčevati kapitalu, in s tem vnetjem je pre-
stavo tvojo moštvo. Ti nečeš vedeti kaj delajo vojniki pod tvojim
stavkom, če ne veš, da so napadli z bajoneti mirne meščane na
Red Jacket. Ti veš, da tvoji vojniki gonijo ljudi brezpotrebno
in da ne pustijo trgovskim vslužbenecem, da bi pobirali po hišah
naravnosti za gročerijsko in meso. Svet ve o roparskem umoru
stavkarjev, in da si ti sokriv, da so morileci pobegnili, katere
stavkarje zapreti. Milica se je močnejša ogibala, da ni
okrajnjem na sled. Ti si vedno pripravljen nastopiti z orožjem
okrajnjem, ne ganeš pa niti mezinca, kadar deputiti kolnejo
delavstvo; če pa delavce prigovarja tovariša, da naj
na delo, pripravljen si vsikdar suniti v njega bajonet.

Čisto, ki ni slep, vidi, da je namen nacionalne branbe za-
delavsko delavsko gibanje. Milica je orodje s katerim strahovla-
vati uboge. Pravica je teptana, delavstvo tlačeno, cel okraj
životari že mesec dni v senci bajonetov in pred žrelom

Narodni Vestnik ni za štrajke, ni bil in ne bo. To je povdarjal
okrajnjem članku tik pred stavko na Michigan. Povdarjal je
in, da če prisili skrajno zlorabljenje in zasuzenje delavstvo.
okrajnjem sredstva — stavke, da se stavkarji tudi drže
in, da ne postanejo Judeži, in da si ne vtisnejo najgršrega
okrajnjem — izdajstva.

Okrajnjem mir je vsem najbolj koristem. Sebični agitatorji so
okrajnjem mnogo delavstva v nesrečo. Vsak delavec naj se tega
predno glasuje za stavko. Zaveda naj se pa tudi, da če
stavko, da drži besedo in ne gre skrbat pod nobenim pog-
okrajnjem trpi gorje. V organizaciji je moč, in skrajna krivica je
okrajnjem kapital pripoznati organiziranega delavstva. De-
okrajnjem naj si zapomni to, in kdor služi kruh v teh državah skuša

ČENIKOM!
z balkanskih vojakov
avstrijske cesarje
slik, naznanje
ač celo leto nar-
STNIK", in to v

ČENIKOM!
z balkanskih vojakov
avstrijske cesarje
slik, naznanje
ač celo leto nar-
STNIK", in to v

ČENIKOM!
z balkanskih vojakov
avstrijske cesarje
slik, naznanje
ač celo leto nar-
STNIK", in to v

ČENIKOM!
z balkanskih vojakov
avstrijske cesarje
slik, naznanje
ač celo leto nar-
STNIK", in to v

ČENIKOM!
z balkanskih vojakov
avstrijske cesarje
slik, naznanje
ač celo leto nar-
STNIK", in to v

ČENIKOM!
z balkanskih vojakov
avstrijske cesarje
slik, naznanje
ač celo leto nar-
STNIK", in to v

ČENIKOM!
z balkanskih vojakov
avstrijske cesarje
slik, naznanje
ač celo leto nar-
STNIK", in to v

ČENIKOM!
z balkanskih vojakov
avstrijske cesarje
slik, naznanje
ač celo leto nar-
STNIK", in to v

naj postati njih podanik, in na volilni dan naj uporabi svojo moč,
svoj glas, za delavsko stranko, ki bo gledala na to, da se napravijo
zakoni, na podlagi kojih se bodo nasprotja med kapitalom in delav-
stvom, poravnala mirnim potom brez stavk. Dekler delavstvo ne bo
imelo svojih zastopnikov v državah zakonodajnih in v kongresu, kjer
se kučejo postave, imelo bo trnjevo pot za dosego pravice. Pravdnik Lu-
cas svedoči kolike koristi je delavstvu prijazen in pravičen ljudski
uradnik. Mi pošiljamo k našim konvencijam delegate iz svoje srede,
da napravijo take zakone, ki so koristni vsem članom Jednote. Držav-
ne legislature in zvezni kongres niso nič drugega kot konvencije de-
legatov ljudstva. In dokler bo ljudstvo tako slepo, da bo pošiljalo k
tem konvencijam svoje sovražnike mesto moze iz svoje srede, svoje
prijatelje, toliko časa da bo delavstvo železna pest kapitala.

Na Michigan bi ne bilo nikdar stavke, če bi sedeli v michigan-
ski legislaturi taki možje, ki bi skrbeli za postavo na podlagi, koje
bi se razpravljalo o delavskih zahtevah. Teh postav nima država
Michigan, in zato so bakreni baroni kratkotalo odklonili predlog
države za posredovanje. Država Missouri ima to postavo in stavka je
trajala le malo dni, in stavkarji so dosegli vendar nekaj. Zmagaja je
bila častna za nje, četudi ne odločna — saj se ni konec sveta.

Združene države imajo postavu na podlagi koje se vrši pogaja-
nje med kapitalom in delavstvom. Ta postavu je vdarila po West
Virginiji po dolgotrajni stavki, koje konec je bil — zmaga organi-
ziranega delavstva. Ta postavu deluje ravno sedaj. Vsi se spominja-
mo kako je kongres hitel s preosnovo Erdman-ove postavu, da je
zabranil stavko 100,000 vslužbenecv vzhodnih železnice. Svet ve malo
kaj se vrši med železniškimi kralji in njih 100,000 vslužbenecv. Ven-
dar štrajka ni. Železničarji delajo naprej in služijo vsakdanji kruh,
med tem ko se njih zastopniki, zastopniki železnice in zastopniki zvez-
ne vlade pogajajo za poravnavo nasprotja med kapitalom in de-
lavstvom. Doseči nekaj potom stavke je težavno; a če je solidarnost
če je združnost med stavkarji se doseže z žrtvami slednjic vse. Ven-
dar civiliziran način za dosego delavskih pravic je uporaba volilnega
glasa, in pogajanje potom arbitracije. In če Michigan ne more pri-
siliti kapitalistov do pogajanja, prisilila jih bo Erdman-ova postava
Združenih držav.

Vi delavci se držite odločno istega kar ste pričeli, držite se stav-
ke, dokler ni kapital voljen vam olajšati pretežki jarem, in pla-
je za vas zgubljeno vse; ker, če razbije in razprši kapital vaše vrste
je zavaj zgubljeno vse; ker, če razbije in razprši kapital vaše vrste
postopalo se bo z vami mnogo bolj nečloveško kot se je pred stavko.
Pisec tega ima skušnjo zgube in tudi zmage organiziranega delavstva
v bitki s kapitalom. Zguba bila je pekel, zmaga raj. Bratje, glejte,
da bo vaša zmaga vsaj častna, če že ne povsem odločna. Delavci,
bodite si naobratno odkritosrčni in edinih misli, in slušajte delavske
voditelje, da ne boste nesramno poraženi, ampak, da se napravijo
mir potom arbitracije vam in vsem delavstvu v čast in korist.

Springfield, Ill., 30. avgusta. Unija United Mine Workers je da-
la na razpolago stavkarjem v različnih krajih Združenih držav
\$170,000. — Od te svote gre za michiganske rudarje \$100,000.
Unija United Mine Workers ima v blagajni čez en milijon.

Calumet, Mich., 1. septembra. — 80 mož milice artilerije je
dobilo vkaz odriniti na Calumet od koder bo poklicanih ta teden
400 infanterije. Pokazalo se je, da se jezdeci boljši za patroliranje
kot pehota.

Tajnik blagajnik Zapadne federacije majnarijev je bil poklican
z Denverja brzopojno, da prinese osebno na Michigan \$150,000. —
Na stavkarsko okrožje pride tudi William Davidson, ki je vodil
premogarsko stavko v Britanski Kolumbiji.

Družbe so začele goziti stavkarjem, da bodo pometani iz kom-
panijskih hiš. Če se kapital toliko spozabi, da bi zmetel pod milo
nebo nedolžno mladino in žene nakopal si bo le večji srd.

Tajnik Morrison od American Federation of Labor obljubil je
stavkarjem denarno podporo. Stavkarji prireajo veiksanske obhode
v katerih je ženstvo mnogobrojno zastopano.

V izgredu med stavkarji in deputiji pri North Kearsarge rud-
niku je bilo vstreljeno skozi vrat 15 letno otroško dekle, Margaret
Fazokaz, ki je spremljalo stavkarje in težko, če bo okrevalo. Vstrelja-
la jo je milica, to je isto vojaštvo, ki je na Calumet za vzdržavanje
miru, in se ne upa napraviti red drugače kot s streljanjem in z baje-
netom.

Predsednik Western Federation of Miners, Moyer, je držal na
Calumet govor, in je povdarjal med drugim, če zgubijo stavkarji
ta štrajk potem so zgubljene pravice rudarjev na Michigan na veke.
Glavno vprašanje, ki se mora rešiti, je da bodo rudarji delali po osem
ur, je djal Moyer. Govora se je vdeležilo čez 3000 oseb, kojih tretjino
je tvorilo ženstvo. Moyer je odpotoval po opravkih v Chicago, in
se vrne na Calumet v nekaj dneh.

**BULGARIJA PRIPRAV-
LJENA OBRAVNAVA-
TI S TURČIJO.**

Konstantinopol, 31. avgusta. —
Turška vlada je dobila uradno ob-
vestilo danes, da je Bulgarija pri-
pravljena poslati poslanke v Kon-
stantinopol, da se vpravljajo vsa
sporna vprašanja.

Pogled je bil čudovit, ko je šlo
v zrak stotine ton zemlje in kame-
nja vsled strašanske razstrelbe,
ki je stresla vso zemljo v okolici.
Morje je bilo ravno v osek, in ko
je nastopila plima drla je voda v
novo pot in napolnila je prostor
med zidovjem novega kanala.

**ROOSEVELTOV VSLUŽ-
BENEC OBDOLEN
TATVINE.**

Mineola, N. Y., 1. septembra. —
George A. Parker, vslužbenec pri
Col. Teodor Roosevelt-u na Saga-
more Hill, Oyster Bay, je bil are-
tiran in obdožen, da je vkradel v
razpredsednikovi hiši draguljnadi
v vrednosti \$1000. —

40 KONJ ZGORI.
Chicago, Ill., 1. septembra. Štiri-
deset konj je zgorelo, in sena in
žita v vrednosti \$75,000. — v skla-
dišču družbe Koelin Bros. & Co.

40 KONJ ZGORI.
Chicago, Ill., 1. septembra. Štiri-
deset konj je zgorelo, in sena in
žita v vrednosti \$75,000. — v skla-
dišču družbe Koelin Bros. & Co.

40 KONJ ZGORI.
Chicago, Ill., 1. septembra. Štiri-
deset konj je zgorelo, in sena in
žita v vrednosti \$75,000. — v skla-
dišču družbe Koelin Bros. & Co.

ZNAMENJE PRIJATELJ- STVA. UMOR V VO- JAŠNICI NA DUNAJU.

Avstro ogrski generalštabni šef
baron Konradpl. Hötendorf na-
merava oficijelno obiskati italjan-
ski dvor. Ta obisk bi naj bil kot
povračilo za obisk italijanskega
generalštabnega šefa, ki je bil
pred XX leti na dunajskem dvo-
ru. Sodi se, da bo ta obisk v se-
danjih razmerah še bolj utrdil pri-
jateljske odnose med Avstrijo
in Italijo, ako se ta nakana ures-
niči.

Dne 18. avgusta je bil ustreljen
na Dunaju gardni stotnik Viljem
Eilenkolb od 23 letnega sluga Raj-
ko Jakobovics, ravno ko je bila
na obisku stotnikova nevesta, 22
let stara Mariana Bolza, ki je bila
uslužbena pri baronu Grödel v Bu-
dimpešti. Rajko Jakobovics je bil
zelo jezljive narave. Ker je bil pre-
cej neroden, ko je moral priprav-
ljati potrebno za sprejem neveste,
ga je stotnik ostel. To ga je raz-
burilo tako, da je kmalu nato pla-
nil z revolverjem v sobo, ker se
mu je najbrže omračil um ter
ustrelil najprej smrtno nevarno-
stotnika, nato pa damo, ki je
tako izdihnila. Na pomoč je pri-
hitela vojaška patrulja, katere če-
tovodja je zadel na roki od kro-
glje le lahko poškodbo. Po groz-
nem dejanju je skočil sluga sko-
zi okno, kjer je obležal nezave-
sten. Stotnik je umrl drugi dan.

Če bi se ne rabilo vojakov za
hlapčevska dela ali boljše rečeno
za moderno suženstvo svojih pred-
stojecih, bi ta umor gotovo bil izo-
stal.

16 MRTVIH 40 RANJENIH V ŽELEZNIŠKI NESREČI.

New Haven, Conn., 2. sep. Ena-
indvajset oseb je bilo vsmrčenih
in 40 ranjenih v železniški nesreči
ko je White Mountain ekspresni
vlak, vozeč proti New York treš-
čel v zadnji konec Bar Harbor Li-
mited vlaka, kateri je vozil leto-
višarje iz države Maine.

Strojvodja Miller pravi, da je
bila megla tako gosta, da ni videl
signalne postaje od daleč. Pravi,
da je storil vse, da bi vstavil vlak,
a zavori niso obdržali dirajočega
vlaka, ker so bile tračnice mokre
od megle, in ker je vozil vlak ni-
dol. Vlak je zaoral v dva pulman
vozova, jih je razbil v treske in je
vsrnil speče potnike v posteljah.
Nekateri vsmrčeni so tako razme-
sarjeni, da jih ni moč spoznati.

VEČ MRTVIH V ŽELEZNIŠKI NESREČI.

Kirkby — Stephen, Anglija, 2.
septembra. — Dva zaporedna Lon-
don — Scotland ekspresna vlaka
sta trčila skup, in poročilo je, da
je petnajst oseb mrtvih in čez tri-
deset ranjenih.

Drugi vlak je treščil v konec
prvega in je dvignil več vagonov,
ki so se zajahali in vnel se je po-
žar. Več oseb je bilo vbitih ali jih
je zgorelo. Okoli deset oseb onih,
ki so bile rešene iz razvalin vlaka,
bo vmrlo.

RAZKRALJ PORTUGALA SE ZVEŽE Z NEMSKO KRVJO.

Berolin, 1. septembra. — Raz-
kralj portugalski Manuel in prin-
cezinja Augusta Viktorija, hči
princa Viljema Hohenzollern-ske-
ga se bosta poročila 4. septembra
na domu neveste v Sigmaringen,
kamor odpotuje prejšnji vladar, ki
se potika po svetu in pase lenobo
kot večni romar Ahasver.

Osemdeset princev in princezij
iz raznih dvorov vdeležo se svatov-
ščne. Sv. zakon se bo sklenil po
obredih rimsko katoliških.

Na darilih se imenuje Manuel
kralja Portugalskega; v resnici
ima pa v Portugalu manj pravice
kot najzadnji Portugizec.

BANDITI OROPAJO AMERIKANSKEGA KONZULA

**MEKSIKANSKI VSTAŠI PLENIJO V DURANGO. AMERIŠKI
BEGUNI POGREŠANI. HUERTA BO POKAZAL MOČ,
NA PRAZNIK NEODVISNOSTI. POSADKA V JUAREZ
POMAGALA BO MESTU CHIHUAHUA.**

Los Angeles, Cal., 2. septembra. — Šesdeset ameriških podanikov,
ki so se rešili iz Meksike na ameriški križarki Pittsburg pripoveduje,
da je zginilo več ameriških ubežnikov, ki so bežali iz mesta Duran-
go proti morju, da bi se odpeljali v Ameriko. Meksikanski vstaši
so jih na poti vjeli, in mogoče se vmorili. Amerikanci so zapustili
mesto Durango takoj po napadu in plenitvi mesta po vstaših, in na
poti čez hribe proti pristaniškemu mestu Mazatlan jih je zmanjkalo.

Ko so vstaši vzeli mesto, plenili so po hišah kot roparji. Dve-
sto amerikaliskim družinam vzeli so ves denar in draguljard, in vdrli
so tudi v konzulat Združenih držav in oropali so konzula Ham-a oro-
žja in streljiva.

V vseh državah Meksike se vežbajo možki v vojaških vajah.
Začasni predsednik Huerta je skozi in skozi vojak, in odkar je on na
krmilu skuša vladati z železno roko.

Po Meksiki jel je veti duh domoljubja. Iz vseh držav in vsi raz-
redi pošiljajo vladi obljubo zvestobe in se ponujajo v pomoč. Tisoče
mož različne starosti je prosilo vojno ministerstvo za pouk v rabi
orožja. Predsednik Huerta namerava na dan meksikanske neodvis-
nosti, dne 16. septembra, pokazati svojo vojaško moč. Namerava se
prirediti parado v koji bo nastopilo med drugim 20,000 vojaštva.

El Paso, Tex., 1. septembra. — Vse možtvo v mestu Juarez, ki
je zmoglo boja, vsa artilerija, vse orožje in streljivo se odpošlje
proti mestu Chihuahua v pomoč vojaški posadki, kateri grozi z na-
padom vstaški general Caranza z 8000 možmi.

Douglas, Ariz., 1. septembra. — Pri mestu Topolobampo bil se je
hud boj, ki je trajal 24 ur. Zgube na obeh straneh so velike.

Catanooga, Tenn., 1. septembra. — Ednajsti regiment kavalarije,
ki je na vajah v Virginiji, je dobil povelje, da se odpelje na meksi-
kansko mejo.

Eagle Pass, Tex., 1. septembra. — Meksikanski general Brayo se
ni oziral na protest ameriskega konzula, in ni vstavil vsmrčenje šest
Amerikancev v mestu Torreon.

POSTAVA POŽENE OTROKE IZ TVORNIC.

Boston, Mass., 2. septembra. —
Tisoče otrok bo moralo iz tovarna
vsled nove postavu, katere pre-
poveduje otrokom pod 14 leti sta-
rosti delati v tovarnah, in otro-
kom od 14 do 16 let dovoljuje de-
lati le 8 ur na dan in 48 ur na te-
den.

NASELBINA SLABOUMNIH V AMERIKI.

Trenton, N. J., 1. septembra. —
Ploskva zemljišča 200 kvadratnih
milj v državi New Jersey je ob-
ljudena z ubogimi na duhu, kjer
je doma moralna kuga, in od ko-
der se polnijo ječe, ubožnice in
bolnišnice.

Prebivalci okraja so znani pod
imencem Piney-eve rodbine. Oni
so nasledniki ranih naseljenecv v
New Jersey in živijo za se brez
stika s svetom že mnogo let. Ženi-
tve in postave ne poznajo, in za
sodček ruma se kupi lahko ženo
ali hčer za kolikor časa kedo ho-
če. Skoro nihče ne zna čitati ali
pisati, med njimi razsaja pijanstvo
in otroci so večinoma slaboumni
Teh družin je 199, in le 13 je nor-
malnih; vse druge so blazne, vla-
čugarske in tatinske.

IZČRPAN.

Včasih ne morete razumeti za-
kaj se počutite popolnoma vtruje-
me, imate glavobol, omotico, ble-
dost in druge težkoče. Najnavad-
nejši vzrok teh stvari so neredno-
sti v prebavi. V takih slučajih je
vporaba Trinerjevega ameriskega
zdravilnega grenkega vina jako
priporočljiva vsled takojšnje pomo-
či. To sredstvo bo izčistilo ves se-
stoj, odstranilo bo iz črev vse
ostanke in nevarno materijo, ter
bo vstavilo gnitje. Ono tudi vtrdi
organe in jim pomaga k novemu
delovanju. Ono je mnogo vredno
sredstvo v nerednih želodcih in črev,
posebno če so združena z zapri-
tami. Mi je tudi priporočeno iz-
črpanim, trudnim in nervoznim
ljudem. V lekarnah, Jos. Triner,
kemični laboratorij, 1333 — 1339
S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Za
drenenje telesa kadar vas bolijo
mišice in sklepi poskusite Triner-
jev liniment.

2 MRTVA. 500 RANJENIH V IZGREDIH V DUBLIN.

Dublin, Irsko, 1. septembra. —
Kljub prepovedi vlade, da stav-
karji ne smejo na prostem zbora-
vati, zbrale so se velike množice
delavstva pri glavnem stanu trans-
portnih stavkarjev. Policija je sku-
šala množico razgnati, in vsled te-
ga vnel se je boj. Policija je za-
prla delavskega vodjo Larkina, ki
je javno sežgal policijsko prepo-
ved, da se ne sme zborovati, in je
vzle prepovedi držal govor.

Ko je policija zaprla in razgna-
la izgrelnike ostalo je na tleh 500
krvavejših žrtev, katerih 2 ste v
bolnišnici vmrle.

VSTRELI PROTI ŽENI RANI ŠTIRI DRUGE.

Charleston, W. Va., 2. septem-
bra. — Neger Karol Johnson
skočil z osebnega vlaka in je pe-
krat vstrelil proti svoji ženi. Tri
je stala pri postaji. Le en strel je
zadel ženo, en strel je zadel Frank
Fisherja, belega moža, in tri stre-
li tri Zamoree. Žena in Fisher sta
ranjena smrtno.

BIK VMORI KMETA.

Canal Dover, Ohio, 11. septem-
bra. — Bik jeymoril svojega gos-
podarja Kristjana Smeltzley-a.
Biku so rogeddvzeli, in ko ga je
farmer gal napajati, ga je bil
podri na tla, in ga je pohočil č
smrt.

ČRNA ROKA DELA

V KENOSHI, WIS.

Kenosha, Wis. 3. avgusta. —
Načrt "črne roke" je bil razk-
in danes tulkaj za aretiranjem John
Koščaka, pri katerem se je našlo
dinamit in vžigalna vrvica, kate-
re stvari je nameraval Koščak re-
biti za razstrelbo palače J. H. De-
cou-a, superintendenta automobi-
le tvornice.
Koščak je bil spoden iz delo-
tvornice, in govornica, kroži, da je
nameraval splošno črnoroko-
vojsko zoper tukajšno milijonar-
sko kolonijo.

"Narodni Vestnik"
National Herald.
Slovenian Semi-Weekly.
Owned and published by the
Slovenian Printing & Publishing Company
a corporation.
Joseph Koschak, Treasurer
Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street
National Herald
Issued every Monday and Thursday; subscription yearly \$2.00
The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest
Rates on application
Entered as second-class matter May 11, 1911 at the post office
Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879.
"NARODNI VESTNIK"
Izdaja
Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.
zhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh
AMERICAN ASSOCIATION OF
MEMBERSHIP LABEL
FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

ŠTEDIMO Z DENARJEM IN Z MLADI- NO ZDRUŽIMO MOČI. IN NE SLU- ŠAJMO "DROBTINICARJEV."

Moder in reden človek, kateri moder in reden narod, deva svoj denar v svoj žep in v svojo glavo. Človek in narod, ki pusti, da gospodarijo z njegovim denarjem drugi, ki pusti svoj denar v žepih in glavah drugih, bo vedno hlapec teh drugih. Posebno človek in narod, ki živi v tujini, bi moral vložiti vse posamezne prste skup v moč, no pest, s katero se veliko lažje potegne nanašene strele prsti odprte roke. Človek, ki hoče kaj doseči, združiti mora svojo energijo, in delovati mora z vsemi močmi za svoj obstoj, za svoj napredek, za svojo korist in za narod velja isto. Dokler bo naš narod, ki je itak le kaplja v svetovnem morju, tako razbit kot je danes, dokler bo polagal na svoj narodni drob, na svojo mladino, tako malo važnosti, tako malo skrbi kot jo polaga danes, dokler bo delil svoje najboljše moči, svojo inteligenco in svojo denarno moč, na toliko delov kot jo deli, toliko časa je zastoj vse naše prizadevanje dvigniti posameznike, in z njimi narod, na boljše gospodarsko, na boljše javno stopinjo.

S štedenjem mladine in denarja, naj skuša posameznik kot narod postati močen, naj skuša pridobiti gmočnih sredstev za sedan-just in bodočnost, za potomec. Ne mislimo, da bi naj štedenje postala strast, ki bi ne privoščila mladini pouka in razvedrila, ki bi ne privoščila sam sebi in najbližnjim ničesar; mislim pa, da naj bi imeli Slovenci za svoj naraščaj in tudi za svoje denarne prihranke svoje lastne hranilnice, ker te dve stvari ste ista moč iste isti temelj, na kojem stoji naš obstoj, naš napredek, naš vpliv, naš blagor tako sedanosti kot prihodnosti.

Vsak narod, vsaka stranka, vsaka religiozna sekta, ki računni na obstoj, osredotoči v svoj tabor svojo denarno moč, svojo inteligenco, svojo mladino. Pri Slovencu je to ravno narobe. Denarna moč je v rokah in v glavah tujcev, naša inteligenca je razbita tu in tam v nepomenljivih društvih, naša mladina naš naraščaj nam ni mar, in beži od nas, ker smo mi istega neumnega mnenja, da mora kraljevati med nami staročevo duh naših očetov in naših mater, da se ne smemo mi prilagoditi nazorom sedanje dobe in tukajšnje zemlje, ampak, da se mora naša mladina vreti po navadah, katere smo mi prinesli iz domovine teme in pomanjkanja. Mi vemo, govorimo in pišemo, da smo Slovenci nič, da se nas je "zdupalo" na javno gnojišče znano pod besedo "Austrian." Mi vemo, da je temu kriva naša izobrazba, naša narodna letargija, naša gospodarska mlakost, naše razcepljene moči. Mi vpijemo "sloga in združenje," delamo pa za neslogo in razdruženje.

Za naš naraščaj, za naše otroke, za korenine, katere živijo vsako narodno drevo, ne stori- rimo ničesar. Sol nimamo drugih kot one, ki nas učijo skrb za oni svet. V naših Jednotah in Zvezah, razum malih izjem, ki bi morale biti nekatere hranilnice za naš narodni drob, za naše otroke, ne najde naš naraščaj, dokler je na vajehtih starišev, prostora, pozneje pa ne pravega življenja. Židje so raztepeni bolj kot smo mi. A žid, bogat ali ubog, mlad ali star, on ostal je ponosen na svojo kri že tisočletja, on ima v svojih zavarovalnih organizacijah najboljši prostor za svojo mladino, da jo tako obdrži pod svojim praporom, in žid tvori narod, ki ima moč in je povsod vpoštevan. Nemci, Čehi, vsi napredni narodi skrbje za svojo mladino. Katoliška, evagelijska, baptistična, metodiska, vse religije organizirajo mladino svojih vernih v razna društva, bratovščine in sestrovščine, vzdržujejo otročje vrtnice, nedeljske šole, in storijo vse, da obdržijo mladino v svoji pesti. Le Slovenci ne damo za naše otroke ničesar, n naše Jednote in Zveze so tako vrejane, da so le za iste, ki pridejo za kruhom iz starega kraja. Skrajni čas je, da pričnemo štediti z našo mladino, da vstanovimo otročje vrtnice, nedeljske šole, podučna in privlačna predavanja, in pa, glavno, da presnujemo naše Jednote in Zveze tako, da spravimo našo dečo pod okrilje naših zavarovalnih zadrug, dokler ne dobi toliko perja, da zleti iz našega narodnega gnezda, in se zgubi za veke v tujemu svetu.

Povsem pravilno in potrebno je, da se Slo- venstvo oprijema modernih angleških nazo- rov, da skuša z vsemi silami naučiti se jezika, šeg in navad tega dela sveta, vendar v sreih odraslih, in posebno v sreih mladaži je pa

treba vžgati gnjev in ljubezen do svoje na- rodnosti, ker le z narodno zavestnostjo sku- sajmo vsi narodi, največji in najmanjši, se vzdr- žavati in riniti naprej. Mi vemo, da Slovenci v Ameriki ne bomo rešili našega narodnega in jezikovnega vprašanja, mi vemo, da je krušno vprašanje najvažnejše vseh svetovnih vprašanj, vendar človek, ki ima zdravi um in ni povsem neizobražen ali povsem korupten, mora občutiti v svojih prsih, v svojem srcu gotovi nevnčljivi nagon do svoje narodnosti, četudi je še tako majhna in nepomembna. Znak izdajalstva je najgrši znak, ki se more vžgati na značaj človeka, in isti, ki zataji zažudežari, začetljari svoj narod, svoj ma- terni jezik, je najgrše vrste izdajca in ni vre- den družega kot judežev vrvi. Slovenski na- rod je majhen, vžle temu je pa, primeroma, v duhu velikani, je talentiran narod, brez svojih šol in pod kruto mačeho koraka ponosno z najvišjo civilizacijo sveta, in dolžnost nas vseh je, da skrbimo za rekrutiranje slovenskih na- rodnih regimentov potom naše mladine tudi po naselbinah tega dela sveta.

Skrajno potrebno je toraj, da odpremo v naših zavarovalnih organizacijah razred za otroke, ker če bodo v Jednoti ali Zvezi kot otroci, ostali bodo v Jednoti ali Zvezi večinoma tudi kot odrasli. Preorganizirajmo naše Jednote in Zveze tako, da bodo nekatere hranilnice za naš narodni drob, za naše otroke, ker to bi bilo, kar se tiče obstoja in napredka Slovenstva v Ameriki, velikanske važnosti. In te hranilnice za našo mladino imele bodo tem večjo privlačno moč, čim močnejše bodo. Skup smo toraj zopet s faktom, da je treba misliti na združenje.

Velikanska napaka je, da vzdržujemo Slo- venci in Slovenke toliko majhnih zavaroval- nih organizacij, in isti, ki so delovali na vsta- novno novih organizacij takrat, kadar so bile že tri pri življenju, so delali stvar brez glave, so delali narodu škodo. Kaj nam čjo zava- rovalne zadruge s 1000, z 2000, s 5000 člani? Angleške zavarovalne bratske organizacije "National Fraternal Congress" in "Associ- ated Fraternities of America" ste ogromna orjaka napravam nam, in združile sta se te dni in tvorita sedaj Jednoto, ki šteje okoli 8.000.000 članov! Kot muha proti slonu smo Slovenci proti tem velikanskim številu član- ov; vendar ne vidimo, da silimo le z glavo skozi zid, če zoprujemo združenju. Opiramo se na vero, opiramo se na stranke; ta hoče to ime, on ono. Kako neumno je, ker ne zdru- žimo naših moči v vojski za obstoj, v vojski za naše koristi! Pljučnica, koze, škrlatica, ko- lera ne pozna nobenih blagoslovov. Ni res, da bi žegen pomagal k vspehu, četudi trdijo "Drobtinice," da je blagoslov potreben k vspehu. Spansko inkvizicijo podpirali so vsi blagoslovi, a ker je bila v sramoto civilizaciji, umakniti se je morala neblagoslovljeni pravi- ki. Vsi blagoslovi klučurja nebeških vrat niso mogli držati papežev države, in vrušila se je pred vdarci neblagoslovljenih. Vse križarske vojske, katere je spremljal najvišji blagoslov, bile so nevspešne, in še danes je Sveta dežela v oblasti Mohameda. Kaj se briga smrt, če je človek klerikalce, socialista, demokrat, ali republikanec. Ona ne gleda na naš strankin znak; nji ni mar Rimski katoličan, Protes- tant, Žid, monoteist, politeist, deist ateist, ali pogan; ona kosi med Eskimi in Culukafri; med belimi in črnimi; med mladimi in stari- mi. Smrt ne gleda koliko imamo v žepu, ka- košno obleko nosimo, koliko plačamo renta, če gremo po ulici s "pail-om" v roki, ali če dir- jamo z avtomobilom. Vsi se zdimo smrti enaki. Zatoraj ni ime Jednote nikake vrednosti kot protekcije.

Treba je pa tudi močnih zavarovalnih or- ganizacij, ki bodo nekako zavetišče naše mla- dine, in katerih jamstvo za izplačevanje za- varovalnine bo absolutno, naj vdi pri nas že katerikoli katastrofa hoče. Štedimo in druži- mo naše moči, našo mladino. Vstvarimo Jed- noto, z 20.000 člani; Predelajmo pravila ta- ko, da ne bo smelo biti v eni naselbini več kot eno društvo, ena podružnica ene in iste Jednote, in naš zavarovalni sistem bo v zava- rovalnem in narodnem oziru vse nekaj dru- zega, kot je bil dosihmal.

Jasna pamet mora priversti vsacega, četudi je še tak nasprotnik združenju, do fakta, da ima Jednota z 20.000 člani vse drugo zava- rovalno in privlačno moč kot Jednota z 2000 člani. Podružnice po naselbinah s 100, 200, 400 in več člani bi vkrenile lahko marsikaj, česar podružnice s 15, 30 ali 60 člani ne more- jo. Spreminja se vse, in le najstrastnejši na- zadnjak in konzervativist se drži istega, kar je odgovarjalo mogoče potrebam preteklosti, kar je pa danes sperelo, strnelo in se mora zlo- miti. Jednote je treba prenovovati, da bodo odgovarjale potrebam in duhu časa. Krajevna potružnica s 100, 200, 500 člani! Kakošna pri- vlačna moč bi bila to za mladino, če bi imela svojo lastno stredo, svojo dvorano, kjer bi smel govoriti vsakdo, svoje prostore za čitani- co, pevsko, godbeno, telovadna, dramatična društva, itd. Ljudje bi držali bolj skup; te- me in ribanja med posameznimi društvi ene in iste Jednote bilo bi konec. Priredila bi se lo- žje predavanja in razvedrila, in narodni raz- voj imel bi vse drugo življenje kot danes, ko smo tako žalostno raztrgani.

In kar se tiče vresničenja Slovenskega Za- vetišča, bo jako težka stvar, predno se ne pri- de do skupne organizacije, ki bi se lotila te- ga dela. Pet, šest, deset samostojnih organiza- cij, ki se načeloma nasprotujejo, bo zamogla le težko zgraditi Slovensko Zavetišče. Zne- šalo se bo vse kot pri babilonskem stolpu. Če mi vidimo, da je treba tukaj skupne akcije, če mi vidimo, da se doseže moč, katere je

treba za vresničenje te samaritanske misli, le z združenim nastopom in združenim podvi- zanjem, je čudno, da ne vidimo prednosti, katere bi dosegli na zavarovalnem in narod- nem polju, če bi združili naše Jednote in Zve- ze. Res, o Zavetišču se je govorilo že pri dveh konvencijah naših Jednot in Zvez; a govor- jenje in izpeljava to ste dve stvari, ki se razločujeta kot dan in noč. Sto tisoč dolarjev je potreba za Zavetišče kot en cent! In to je velikanska svota za narod, kot smo mi! Jednota z 20.000 člani, če bi vsak plačeval po 5 centov na mesec, spravila bi skup potrebno glavnico z obrestmi v šestih do sedmih letih. Kako bomo rešili mi to vprašanje z našimi raztrganimi Jednotami in Zvezicami različ- nega mišljenja, če se ne združijo, je velikanska uganika.

Vse nas sili k združenju. Po slogi in zdu- ženju kričimo po vseh naselbinah. Štedimo in združimo toraj našo mladino in vse naše mo- či, in zamašimo usta onim, ki delujejo za sta- ro šaro in za razdor. Noben razsoden in da- lekoviden možak, če zna rabiti svoj lastni um se ne bo oziral na brce, katere daja "Drobtin- čarji" možem, ki so vredni vsega spošto- vanja.

To uredništvo je danes neodvisno in primo- rano je zakričati tako na glas, da se bo razle- galo tja v najbolj oddaljeno slovensko hišo Amerike, da je bil rojak George L. Brozich, kot dečko in kot mladenič, in da je kot za- konski mož in oče, kot uradnik in kot trgo- vec, kot državljani in kot človek, vreden, da se "Drobtinčar" po njem "špegla."

Nehvaležnost je zahvala sveta. V okom vsi nehvaležnosti mora pa vsak človek prizna- ti, da je glavni tajnik speljal J. S. K. J. z blata na levo pot. Če se je mož po desetlet- nem duhamornem delu naveličal tajništva in hoče resignirati, pač ne bi bilo vmemno, da bi se ne vpošteval njegov nasvet, da bi se ne oziralo na njegovo dolgoletno skušnjo.

Iz popolnoma lastne inicijative, in mogo- če še proti njegovi volji, priporoča Narodni Vestnik, da cenjeni delegati delujejo na to, da ostane rojak George L. Brozich, Jednoti in članom v korist, v glavnem odbo- ru J. S. K. J. "Drobtinčar" mu ne more dokazati najmanjše tehtne napake. Kar se tiče afera Medoš, si lahko rojak Brozich vmi- je roke, ker kolikor je znano Narodnem Vest- niku, se je on za stvar zavzel, četudi je stvar zakrivila konvencija, ki je dala zaupanje po- kojnem Medošu, in ne Brozich. Njegovo taj- niško poslovanje je bilo pa brez madeža. On se je prizadeval, da ima Jednota danes glavni- co; on si je prizadeval za sistem, poslovanja, katerega odobrujejo danes druge Jednote in Zveze; on je vnet in skušen. Jednotar on je vrl narodnjak in rodoljub, in storili bi napaka, če ne bi štedili s tako močjo. Podla sramo- ta bi bila, če bi nagradili desetletno žrtvova- nje za prosep Jednote, četudi je bilo plača- no z dolarji, z nehvaležnostjo.

Denar Jednot je biloben varno. Male banke po deželi so pod isto kontrolo kot vele- ke v mestih. Kdor je čital postavte te ali one države ali Združenih držav o korporacijah in bankah ve, da je vse vpitje "Drobtinčarja" le strašilo. ki je okrog votlo na sredi ga pa nič ni. Slednjič je pa stvar v rokah konvenci- je, da določi kam in kako naj se denar vloga. Glavno je, da je blagajnik zanesljiv mož, in natančen, ter dober gospodar. In to je George L. Brozich. Noben resničeljubljen človek ne bo vgovarjal temu.

"Napako," da skrbi vsak za sebe, ima pa vsakdo. Te "napake" ne odpravi noben bla- goslov; kajti če bi jo, bi se ne darovalo v neki znani sloveski cerkvi v Ameriki maša zaduš- nica za nedolžnega poldrugoletnega sinčka F. M. za katero opravilo je treba plačat denar. Narodni Vestnik nima nič proti tem novem teološkim naziranjem; vendar pokazati ho- če, da vlada kruhoborstvo tudi v hiši Gospo- dovi in ne le v bankah. Vsakdo ima napake; vsi smo grešni ljudje — najmanj so pa opravi- čeni isti, da bi kamenjali Brozicha, ki imajo sami precej kosmato vest. Če je Brozich marljiv, če je Brozich podjeten, zato ga bo vsak zavedni človek spoštoval. In le, ker ko- raka s civilizacijo, ker ne trdi, da je isto črno, kar je v resnici belo, ker je vspen, četudi nima blagoslova od "Drobtinčarja" zato ga znana klika blati. Na hinavsko anonimnost se ne ozira noben resničeljub. Letak (pam- phlet), pravilnice okrožnica (cirkular), ki je bil skovan v "Čikagi" (19), diši po narečju, govorneno severovzhodno od Ljubljane; ven- dar je pa tako slabo zadeto, da se lahko z ro- ko prime, da ga je skoval znan "nekdo," ki je letal s frakom par let po Ljubljani.

Kar se trdi o Narodnem Vestniku v tem letaku je vse laž. Narodni Vestnik ni nikdar nameraval članom J. S. K. J. nalagati kacihi bremen. Pri konvenciji S. D. P. Z. je bil z dru- gim listi tudi Narodni Vestnik kandidat za glasilo. Pogoji so bili, če ne vgodnejši, vsaj ta- ko vgodni kot katerega drugega lista. Izvol- jen je bil Proletarec, vsi drugi listi so pro- padli, in Narodni Vestnik nima ničesar zo- per to. Vse večje lože družih narodov imajo svoje glasilo, ker je potrebno, da vsak član ve, kaj se pri njegovi organizaciji godi. Ven- dar Narodni Vestnik ni merodajen, da bi na- rekoval konvenciji, kateri list naj postane glasilo, ali če se naj vstanovi neodvisno gla- silo. To je stvar gg. delegatov.

Mi ne skrivamo, in smo že javno povedali, da je Narodni Vestnik tudi trgovsko podje- tje, kot so bili vsi njegovi predniki in so vsi njegovi sovrstniki; in ker je trgovska dolžnost zato bo tudi Narodni Vestnik predložil oferto gg. delegatom J. S. K. J., ki zborujejo v Pitts- burg, Pa.

CE NE MORE-
TE DOBITI
PRAVEGA
RICHTER-JE-
VEGA PAIN
EXPELLER JA
PIŠITE NA
F. A. RICHTER
& CO.,
7480 WASH-
INGTON ST.,
NEW YORK,
N. Y.

NAPRODAJ

je v veliki slovenski naselbini bli- zu U. S. Steel Plant trgovina z grocerijo, mesom in železnino. — Lepa prilika za rojaka, katerega veselji trgovina. — Podrobna po- jasnila daje upravništvo "Narod- nega Vestnika", 405 W. Michigan St., Duluth, Minn.

NE ZAMENJAJTE!
DA JE
NE POZABITE!
Mestna hranilnica ljubljanska
V LJUBLJANI, PRESERNOVA ULICA 3 (Kranjsko)
največja in najvarnejša slovenska hranilnica.
Prometa koncem leta 1911 614.5 milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog 42 milijonov kron.
Rezervni sklad hranilnice 1.300.000 kron.
obrestuje po 4 1/2 % brez odbitka.
Za vloge jamči rezervni sklad hranilnice in me-
stna občina ljubljanska z vsem svojim premože-
njem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 mil-
ionov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna
vlada kranjska.
Denar pošiljajte po pošti, ali kakim zanesljivim ban-
ki. Pri banki zahtevajte odločno, da se vam pošlje denar le
na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v
kako drugo manjvarno "sparkaso". Nam pa takoj pišite,
po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov nam pi-
šite razločno in natančno.
Izključena je vsaka spekulacija in izguba vložene-
ga denarja.

Frank Sakser
Glavni urad : 82 Cortlandt St.,
NEW YORK, N. Y.
Podružnica: 6104 St. Clair Ave.,
CLEVELAND, O.
Pošilja
DENARJE
v staro domovino
potom c. kr. poštne
hranilnice na Dunaju; hitro
in ceno.
Prodaja
PAROBRODNE
LISTKE
za vse prekmorske
parobrodne družbe po izvirnih
cenah.
Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro
tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA
"NARODNI VESTNIK"
405 W. Michigan St., DULUTH, MINN.
Izdaja največji slovenski dvotrednik
"NARODNI VESTNIK"
Naročnina za Ameriko:
Za celo leto - - - - - \$2.00
za pol leta - - - - - 1.00
Za Evropo in Canado:
Za celo leto - - - - - \$3.00
za pol leta - - - - - 1.50

Dopisi.

Calumet, Mich.

Cenjeno uredništvo unijskega delavskega lista Narodni Vestnik. Nisem sicer vajen pisati dopisov, ker moja roka je trpela dan na dan po dvanajst ur v peklenjskih podzemskih jamah tukajšnjih človeških "šintarjev." vendar potrudil se bom, da vam malo sporočim kako se imamo v industrijski vojski na bakrenem okrožju.

Zalibog, da je naš narod res le toliko vreden, kot je najmanj izobražen Balkanec, in zato nas deva-jo vse skup v razred najnižje vrste ki se zove Austrians. Pojavilo se je razmeroma največ skevov med Slovenci, in teh lumpov in izdajal-cev svojih tovarišev ni sram dela-ti pod varstvom bajonetov. Sram vas bodi; prej ste bili "bossi" ali čredniki in majnari pri virtualnih strojih, sedaj ste šli pa tremati. Vi ste figa močje, vi ste slabši kot vsaka kikirja, ne upate se ni-kamor, Calumet je ves vaš svet, in Calumet & Hecla Co. je vaš bog. Prav 24 ur naj vam da kompanija in napraviti naj vam da komate kot mulam, vpreže naj vas v tiste železne "šajterge," in "mister boss" naj se vsede na vrh kare, in naj seka po vašem iskrajtškem mesu s kapitalističkim bičem. Dru-zeza ne zaslužite vi, ki ste prodali z izdajalskim poljubom vaše tova-riše, ves delavski razred kakor je Judež Jekrjot prodal Učenika za trideset srebrnikov. Vest vas bo še pekla, če je imate le še kaj, kot je pekla Judeža, in delavstvo vas bo preziralo in preganjalo dok vam ne bo storiti drugega kot vzeti ju-dežev "štrik" in si natakniti zanj-ko na vrat. Sram vas bodi pred vsem svetom, hinave! Sram vas bodi pogledati celo vašem otroku v obraz! Vsak pošten človek, če je delavec ali ne bo gledal na vas z zamčevanjem, češ to je isti, ki je izdal v vojski svoje brate, da jih je sovražnik porazil in poklal.

Če je še kaj poštenja v vas, poj-dite ven iz rudnika, in pustite Ji-ma dasam krvavi pot poti v pek-lenjskih jamah. Mulam je treba oči zavézati, kadar se jih pošlje v rudnik, vi pa po sili vohajte vanj, četudi veste, da pomagata s tem krivici in tlačiti pravico. Organi-zirajte se v Western Federation of Miners. Vsi držimo skup kot en mož, ne hodite v župnišče prašati za svet Klopčiča, prašajte de-lavške voditelje, držite z delav-štvom, in znaga bo delavska, ter časi bodo boljši za vas in za nas. Klopčič nima nič opraviti z delav-cem, pripomogel mu še ni nič, iz-cukal je pa že iz njega mnogo. On naj opravlja svoje stvari, naj skr-biza duše, ne treba se mu pa me-šati v reševanje posvetnih zadev, ker mi imamo zato druge voditelje. On pridiga, da bo prej šla kamela skozi šivankino uho kot bogatin v nebesa, dela pa ravno narobe, dru-ži se z bogatini, s kapitalisti, de-lavea ima pa le za molzno kravo, in se mu ne smili, če bi tudi v jami življenje pustil. Držite usta, vi, fater Klopčič, kar se tiče stavke. Če ne mislite biti z delavstvom pa rajše držite roke popolnoma stran od unije. Za vso faro bo boljši, če se vi ne vtikate v ta razpor. Če nam ne morete hasniti, pa nam tu-di ni treba škoditi. Vi, fater Klop-čič ste se zamerili mnogim vašim faranom, ko ste se pokazali, da ste volk v ovčji koži, da vam je vera le zato, da delavce strahujete in strašite, ker spuščate z lece z ene in iste verige Boga in vraga, da vam polnimo z dolarji vaše velike žepi. Mi smo bili dobri verniki, ho-dili smo ob nedeljah k mašnem opravilu in še bomo hodili, kar uni-jen mož je poštenjak, je vgle-dene delavce, in laž je, če trobite, da je vsak unijske brezverec. Če človek le ni povsem zaplankan mo-ra uvideti, da je ravno unija tista ta moč, ki deluje na to, da nas kapitalisti popolnoma ne potlači-jo in ne zaslužijo.

Tudi vi uradnik Glasnika, drži-te bolj oči odprte, ni treba vrjeti vsake laži, katero vam kaka kle-petulja prinese na nos, idite med svet, saj ni toliko dela z vašim li-stičem, da bi morali biti pri papir-ju kot pes ne verigi. Pa malo manj tudi glejte v "glaž," in obrnite oči kam drugam. Tudi dim od pi-pe in od smodke se vam preveč v oči kadi, da ne vidite kaj se go-duje, ne samo razmotrivanja, di na bakrenem okrožju. Držite.

na delavsko stran, in delavstvo bo držalo z vami. Napišite malo ka-tekizma za slovenske skebe, ne pa da jih zagovarjate. Povejte jim, da podpirajo krivico in tlačijo pra-vico, da so Iskrajti, če ne grejo iz jam, in se ne pridružijo delavski organizaciji.

Danes smo marširali v paradi, in ko smo marširali po ulicah in oko-li rudnikov so vsi skebje preplaše-ni obračali obraze v tla. Grdo je to če se polnoletni mož toliko spo-zabi, da izda svoje brate, svoje so-delavce. Pojte z jam in v organiza-cijo in pravica mora zmagati.

Štrajkar iz Scott Streeta.

Ely Minn.

Z veseljem pozdravljamo novi unijski list slovenski. Živel **Narodni Vestnik!**

Živelo zavedno delavstvo!

Slovenski čitalničarji.

Gilbert, Minn.

Kritika Jednotnih grehov.

Toliko se razmotriva v Jednotah in Zvezah zadnjih par let v vseh Slovenskih časopisih, a vse nič ne izda. Že dosti dobrih nasvetov je romalo v morje preteklosti in osta-li so le na papirju.

Pripoznati mora vsak trezen člo-vek, da je čas spreminiti podlago vseh Jednot in Zvez. Ako hočemo iste imeti trdne, jim moramo dati bolj trgovsko lice. Če pogledamo in premislimo, so vse ustanovitve ne le za podporo njih udov ali de-dičev, in kadar dobi ud polico, jo mora tudi redno plačevati. Toraj si član polico ali zavarovalnino kupi, in če ne plača, mu tudi nič vredna ni. Razna lepo doneča ime-na nimajo nobene veljave. In mno-go družega, kar imajo današnje Jednote in Zveze v pravilih, so sta-roveška šara, brez pomena.

Oglejmo ono Jednoto, katere ima v svojih pravilih, da mora vsak ud enkrat na leto iti k spovedi in obhajilu. Jaz nimam nič proti cerkvenim obredom, in kot ka-toličan spoštujem iste. Vendar pravilno ni če ne gre k spovedi, da se ga lahko zloži iz Jednote. Vze-mimo, da ud mogoče plačuje v Jednoto že kakih 10 let, in med tem časom postane svobodomiseln, ali da neha izpolnovati cerkvene zapovedi bodisi že iz kakšnega ko-li razloga, prav ni da se ga radi tega kar enostavno lahko izloči iz Jednote. Mlad član sicer bi ne bil tako hudo prizadet; kaj pa če je prestar, in ne more stopiti več v nobeno drugo Jednoto ali Zvezo. Tudi težko prisluzenega denarja je škoda. Taka pravila so škodljiva za ude in Jednoto; ker eno stvo-ri drugo, in drugo prvo.

Tudi zakon ali pravilo, kate-ro obstoji, mislim pri mnogih da-našnjih Jednotah in Zvezah, to je, da, kakor hitro ima društvo, ozi-roma 2 do 3 in več družtev v enem mestu, in vsa lahko spadajo k eni in isti Jednoti ali Zvezi, je po mojih mislih naravnost blaznost. Stem se da slovenskemu ljudstvu vsa priložnost združljivosti, neslo-žnosti, ker vsak osebn prepri na-redi novo društvo, brez sigurneje obstoja istega. In kar je največje zlo, saj Slovenci smo tako in ta-ko kakor kozji rogje v vreti, stem se nam da prilika, da smo še bolj razcepjeni, da ne bomo nikoli dosegli prave sloge, bratstva, združenega delovanja.

Vse drugače bi bilo, da je zakon da se ne sme ustanoviti, sploh ob-stati več kakor eno društvo v enem mestu, spadajoče k eni Jed-noti ali Zvezi. Stem bi se zagotovi-l boljši obstanek društva, in pri-hranili bi se sedanji silni in nepo-trebni stroški. V drugem oziru bi, če bi bilo samo eno društvo, in ti-sto močno finančno in v član-štvu, postavilo lahko svoj lastni dom. Imeli bi lahko bolj važne se-je ustanovili bi lažje pevska dra-matična društva itd. kar je sedaj nemogoče, ker smo preveč raz-cepjeni, in, če eno društvo kaj na-merava, mu drugo izpodbija, in ta-ko je složno delovanje nemogoče.

Sveda imamo tudi preveč Jed-not in Zvez, katere med sebojno tekmujejo, in tako je boj na vsej črti. In ta boj se bo končal z prop-astjo vsaj nekaterih Jednot ali Zvez, in tepeni bomo do malega vsi, eni več oni manj. Posledice boja in tekmovalja ostale bodo zapisane v zgodovini Ameriških Slovencev kot blamaža, katere smo krivi vsi, eni manj eni več.

Da pa se to pravočasno vsvari, treba nam je mož, delavstva v oči kadi, da ne vidite kaj se go-duje, ne samo razmotrivanja, di na bakrenem okrožju. Držite.

Pozor! Pozor! Pozor!
Z malim denarjem veliko zabave!

Najboljši in najnovejši
GRAMOFON samo

\$7.50

Naročite si najnovejši GRAMOFON, s katerim si lahko napravite prijetno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo za mal denar.

Naš GRAMOFON je popolnoma nova iznajdba. Nadkrikuje vse druge radi čistega, močnega glasu, vsled tega vam ga najtopleje pri-poročamo. Ako si naročite naš GRAMOFON, smo prepričani, da bo-dete z njim jako zadovoljni.

Prodajamo tudi igralne plošče najboljših pesnikov in godbenikov po 65c komad. Naše plošče so izdelane popolnoma iz nove snovi ter se pri vporabljenju nikakor ne pokvarijo. Ako padejo, se ne razbijejo, in to dejstvo jim daje prednost pred vsemi drugimi izdelki.

Jamčimo najboljšo in pošteno posrežbo s tem, da v slučaju neza-dovoljnosti naročnikom denar vrnemo. Vsa naročila se morajo pred-plaćati. Cenik pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite ponj.

BENKO RUS & C
11250 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

A. M. MURNIK

Grant Avenue Eveleth, Minn.

Največja zaloga

MANUFAKTURNEGA BLAGA, KANINE, ŽENSKIH
IN OTROCIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRU-
GIH DOMAŽIH POTREBŠIN.

Posebno pozornost posvečamo Slovenkam!

PRIDITE IN SI OGLEDJTE NAČO ZALOGO TER PRE-
PRIZAJTE O NAČIH NIZKIH CENAH.

je škoda papirja in časa, kateri se porabi.

Sveda žrtvovati bo treba de-narja, časa in delo. Ali žrtve nam bi morala biti sladka, saj žrtvuje-mo za sebe za naše otroke, za narod kateri bo na zavarovalnem polju vdarnen, ako mu ne preskrbimo dobre podlage, in ne obvarujemo naših Jednot gotovega propada.

Ironpen.

**ZGODOVINSKE IN ZEMLJE-
PISNE ČRTICE.**

Zbira Viljem Brunnschmid.

V ČRNI GORI.

Razgled iz ceste, ki pelje v vi-soko ležečo kraljevino, je širši in lepši vsako miljo, dokler se zdi človeku kot bi videl polovico iste ga dela sveta. Mogoče ni nikjer na svetu tako veličastnega pogle-da v okolici, kakor ravno visoko gori na cesti proti Črni gori. Člo-veka, posebno Slovana, grabi pri srcu veselje, ko zre z visočine ve-ličastno višnjevo vodo slovensko, kojoj opevata Slovence in Slovenka v vzvišeni pesmi "Adrijansko morje." Tudi meni izvil se je iz prs glas, in zapel sem v samoti "Buči, buči morje Adrijansko." Ko prehribolazi človek prvi pre-laz v visočini kaci 2000 čevljev, kjer se prične Črna gora, zazre oko tri krasne snežnike, ki tvorijo steno, pod katero leži v daljavi majhno človeško gnezdo, obstoje-če le iz nekaj hišic. Kar se tiče male državnice v teh hribih ni nič privlačnega. Vse kar se vid krog in krog je velikansko morje kam-nen in skal — Vse siva skala, vse kamen! In človeku šine nehot v glavo misel, da je morala, ko je Bog stvaril zemljo, vreča, v kate-ri je imel kamenje, počiti, in vse kamenje se je vsulo na Črno goro. In tam je majhni košček zemlje katero je najbrže vihar skup zne-sel, in na katerem je malo turšice ali krompirja. Milje in milje se gre predno se vidi "polje," ki največkrat ni večje kot namizni prt. Te "farne" so obložene s kamenjem kot na kranjskem Kra-su, in zid se zvija ob zemlji sem in tja kot zobje žage. Površje uji-vie zgleda kot gramozna jama, in oralo mora spraviti na površje to-liko kamenja in gramozu kot prsti. Vode je v Črni gori malo, in le ker so ta polja v jameh, osta-ne pod zemljo na skalnatem vzo-žju toliko mokrote, da zamorejo rastline rasti.

Pri stanovanjih Črnogorcev ni opaziti nobenih tehniških umetno-

sti. Večina so ta stanovanja le kočje iz kamenja, krite tu in tam z opeko, večinoma pa s slamo, ka-tera je obtežna s kameni, da streh ne odnese burja. V Črni gori vidi se več belih cerkvice in šol, in ce-li roji živahnih Črnogorcev in Črnogorčkinj z umazanimi obrazi in v strganih cunjah se zapodi za tujcem in mu vsiljujejo krasne gorske cvetlice, katere so rešili iz skalnatih tal. Črnogorski ljudje, črnogorska živina in črnogorska kurjad živijo v najboljšem prija-telstvu, in mnogo je hišic z le eno sobo, kjer stanujejo skup ljudje in svinje. Gozdov ni nikjer in tujeje vgriba s čim ti ljudje kurijo. Tu in tam se vidi kako žensko, ki švedra pod težko butaro suhega grmovja, vendar človeku je naga-njka kje ga dobi. Mnogo pohištva je iz kamenja. Vsaka hiša ima ne-premakljive kamente klopi, ka-menito posodo, in mize v kavar-nah ob poti so večinoma iz kamna. Vse to je Črnogorec izklesal iz materijala, katerega ima v okolici, z največjo potrpežljivostjo.

Leta 1909 začeli so voziti iz Ko-tora v Cetinje avtomobili, in vož-nja vzame le tri ure, s konji pa sedem ur za osebn, in 24 ur za tovorni promet. Avtomobili, kate-rih je trinajst, sedem za pasažirje in šest za tovar, so last neke druž-be iz Prage na Češkem, katere iz-deluje avtomobile, in katere ima s črnogorsko vlado pogodbo za pre-voz pošte, da se s tem ogne zube. Avtomobili vozijo izven v Cetinje še v dva druga kraja, in podjetje se baje dobro izplačuje, četudi tri-pjo gumasti okovi kolesje le ma-lo časa, ker jih oster pesek hitro sne. Vožnja v avtomobilih je pa štirikrat dražje kot vožnja s konji in napačno s temi avtomobili je, da so zaprti, in imajo le na vsako stran majhno okence. Človek, ki gre v Črno goro zato da bi kaj vi-del, in za kruhom ni hoditi tja, ampak le "firbec" pasti, napra-vi neumnost, če se vozi z avtomo-bilom, ker ne vidi ničesar. Naj-bolje se je voziti s konji, ali pa ho-diti peš, da človek ni pod gospo-darstvom črnogorskih kočijažev, ki si sicer jako uljudni, vendar hi-tijo na cilj, da dobijo prej plačilo.

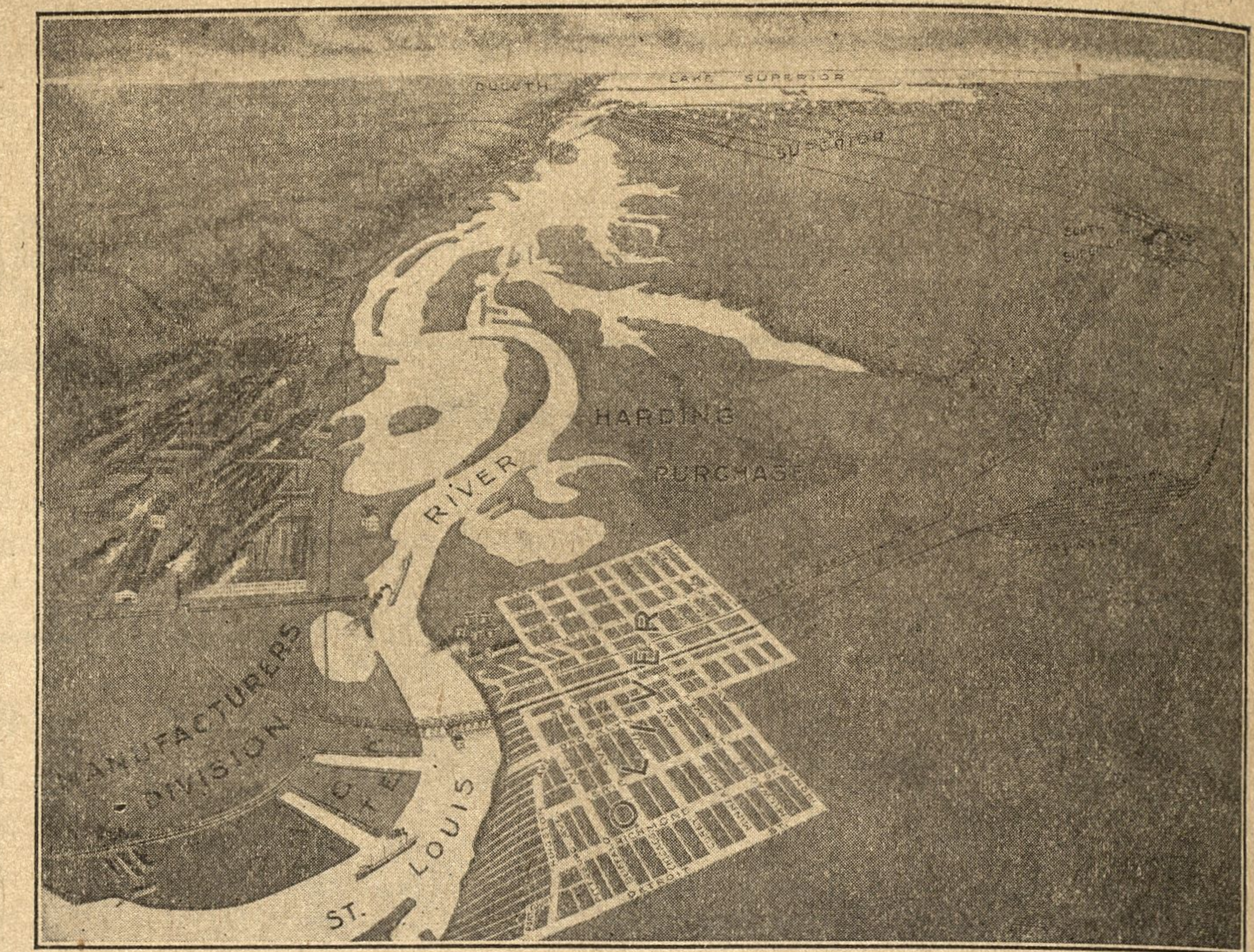
Prvi prelaz je 2000 čevljev nad morjem, kjer se odpre tujen ka-menita puščava, ki zgleda tako sa-motna, obupana in mrtva kot mo-ra zgledati žrelo izmrlega ognjen-ika. Nobene žive stvari, nobenega ptiča, nobene živali, nobene zelnjave ni videti nikoli nese oko, in skale so tako strgane in razme-tane, da zamore po njih hoditi le koza, osel in Črnogorec. Po leti

OLIVER

Nasproti jeklarne, ki stane \$25,000,000, — tik ob mostu jeklarske družbe, ki stane pol milijona, je 25 hiš dogotovljenih, in več se jih gradi, in to je OLIVER. Narejene so ceste in polagajo se sedaj cestni hodniki.

Glejte izvrstni prostor naselbine OLIVER, katero predstavlja spodnji načrt, na koncu mostu pri jeklarni. OLIVER je tudi tik Harding Purchase, katero je rezervirano za drugo veliko industrijska podjetja. Železnica teče skozi OLIVER, in tračnice pocestne železnice so položene v spodnjem delu mosta. (Oglejte si Oliver, to stane malo, vzame le en dan. Če kupite loto povrnemo te stroške.)

OLIVER BO DRUGO MESTO GARY

Načrt kaže jeklarsko mesto Oliver. Mi ne gremo na obljube kaj bomo storili. Starijani je že. Vi lahko vidite in sodite sami velikanske prilike, katere nudijo loti v Oliver. Kupite sedaj, predno se cene zvišajo, ker zvišale se bodo.

Loti po \$150.00 in višj, na lahke obroke, nič plačil če zbolite.

To je zadnja prilika za male podjetnike, če hočejo napraviti denar blizu doma.

Oliver Townsite Co.

202-203 Torrey Bldg., DULUTH, MINN.

Kdor je v kakem dvomu glede svojih lot v Oliver, ali če misli, da ni pošteno postrežen, naj se zgasi pri Oliver Townsite Co., in naj vpraša za Mr. Andersona, ali pa se naj javi v uradu Narodnega Vestnika, in mi bomo radi volje pomagali rojakom, da uredi stvar.

Prosim pošljite mi vse podatke glede Oliver.
Ime
Naslov

mora biti jako vroče kadar solnce razgreje to morje apnenca, in člo-veku pride na misel, da mora biti o Kresu vročina v Črnogori ista, kot bi bila v peklu, če bi večni ogenj za nekaj ur pogasili. Uganj-ka je kako so našli pionirji vhod v ta zapuščen kot božjega kral-jstva na zemlji, in zakaj so ga zbrali za njih domovino, ko so bežali iz rodovitnih poljan Srbije. Najbrže jih je privedla sem kaka zvezda repatica, koje rep se je vjel v črnogorske skale in ni mogla na-prej.

Kmalu, ko se prehibolazi čez prvi prelaz, pride se v majhno selo Njeguš, kjer je bil rojen Nikita, sedanji kralj, in hiša, v kateri je živel njegov oče, še stoji, in je najlepša v vasi. Vendar pa ta hi-ša ne zgleda kot rajstna hiša ka-vega kralja, pa saj nam je znano, da niso kralji ob rojstvu posebno izbirni kje pridejo na svet. Tu smo dospeli čez polu poti, in tu-kaj je gostilna, kjer se vstavijo vozniki prvič, krmijo in napajajo konje, in ker je zrak tu gori pre-cej "lačen", zbašejo tudi v svoje želoce nekaj pive ali kave, črne-ga kruha in čebule, al pa pustih klobas. Gostilničar ima pa tudi kaj boljšega, in vsakemu pripove-duje o bogati Ameriki, o Kalifo-rniji in Montani, kjer si je može kot navadni delavce toliko pri-hranil, da je odprl najboljšo go-stilno v vasi Njeguš, kjer mu za črnogorske razmere dobro gre, in počuti se jako srečnega v borni domovini.

V visočini 4150 čevljev prehri-bolazimo čez drugi prelaz, kjer se odpre očem isto morje skalovja in pustinja, in kupi in zameti sne-ga ležijo ob cesti še konec maja, skalnate gore imajo pa snežno po-krivalo do blizu Kresa.

RESNICE.

Ljubezen je mrzla in slepa stvar; pazi, da jo ogreješ, toda ne naredi si prevetlike zmešnjave.

Koliko mož se je že prodalo, a ni dobilo nobenega cvenka.

Past odpre zopet celo zalogo ljubezni na pepelnico.

Življenje je igra, ki se konča s smrtjo.

**KDOR ČITA POLUTEDNIK "NARODNI VESTNIK" ZA
NAJNOVEJSE NOVICE IN PODKUJE SE V VEDAH, KI
ZA PRAKTIČNO ŽIVLJENJE POTREBNE.**

SLOVENSKO ZAVETISCE V AMERIKI

INKORPORIRANA V DRŽAVI ILLINOIS.

**NAJBOLJ POTREBEN ZAVOD ZA SLOVENSKE
NAROD V AMERIKI.**

URADNIKI:

Predsednik: Frank Sakser, 82 Cortlandt, St., New York.
Podpredsed.: Paul Schneller, 208 5th St., Calumet, Mich.
Tajnik: Fr. Krže, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Geo. L. Brozich, Box 424, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

Joseph Benka, predsednik, 11250 Indiana Ave., Chicago.
Frank Mladich, John Zvanut, A. H. Skubic, Frank Pod-boj, vsi v Chicago, Ill.

DIREKTORIJ

obstoji iz vseh zgoraj navedenih uradnikov in nadzorni-kov ter še sledečih rojakov:

John A. Germ, Braddock, Pa.
Ivan Pajk, Conemaugh, Pa.
John Gantar, Frontenac, Kansas.
Matija Pogorelec, Chicago, Ill.
Louis J. Pirc, Cleveland, Ohio.
John Verderbar, Chicago, Ill.
E. J. Mencinger, Pueblo, Colorado.

Vsaka slovenska organizacija, ki šteje po dva ali več družtev, je opravičena do enega člana v direktoriju. Vsak slovenski list v Ameriki je opravičen do ene-ga mesta v direktoriju.

Vsa ostala samostojna društva so opravičena do enega zastopnika v direktoriju.

Rojaki! Agitirajte za Slovensko Zavetišče v Ame-riki, ki naj bode spomenik skupnega narodnega dela. V potrebi smo si vsi enaki, podpirajmo eden drugega in skrbimo za one, ki si sami pomagati ne morejo.

Vsi dopisi in denarne posiljitve naj se pošiljajo na tajnika: Fr. Krže, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ki denarne posiljitve oddaja blagajniku tedensko.

Črna žena.

Zgodovinski roman. — Priredil Javoran.

(Dalje.)

"Ali ni nekdo pripovedoval, da so se v okolici pojavili ei-

"Videl jih ni še nihče; ampak pravili so, da so čuli v Plevlju in v tega so sklepali, da so najbrž cigani. — Nemara je bilo kako ženitovanje, pri katerem oskrbe godbo domači mlade-

"Kolekokrat pa prihajajo cigani v te kraje?"

"Ni vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Vedno enako, gospod. Včasih pridejo na leto štirikrat, ce-

"Najbrž jih pa celo leto ni. Najbrž pridejo, kadar je se-

"Ali kakšna posebna slavnost?"

"Na ta način ne bom videl Nigane še celo tedne, morda še več

"Niti gotovega ni, gospod; nemara pa se prikaže prav kmalu. —

"Pozdravljen, Radko! — Zopet sem prišla in dolgo več ne bom

odšla z doma."

France se ji je siloma umaknil. Tedaj se je zgrudila pred njim

na tla, ga zopet prijel za roko in vzdihovala:

"O, Radko, ali mi res nečes pokazati nobenega znamenja svoje

ljubezni? — Kako težko sem te pogrešala in kako sem se veselila

zopetnega svidenja!"

"Tako, tako!" ji je zasmehljivo odgovoril mož: "zato si mi

pa tudi ušla in me pustila tako dolgo samega. Jaz sem se pa

že navadil in ostanem lahko sam."

"O, Radko saj sem vendar tvoja žena, tvoja Nigana!"

"Res si moja žena — toda prav zaprav nič več; zakaj nešteto-

krat si mi bila že nezvesta!"

"Jaz — tebi nezvesta, Radko? Ni res. Nikoli nisem ljubila dru-

gega, kakor tebe!"

"Pa si prelomila dano besedo. Ali se še spominjaš, kaj si mi pri-

segla po proki in potem zopet tam gori ob Savi pod gorami?"

"Radko, saj sem pa tudi resno mislila, toda duh je močnejši

kakor moje srce. — Kakor hitro me dohitel duh pustinje, me zgrabi

in si silo me tira proč — daleč proč v prosti svet, med vihere in

vetrove, pod jasno zvezdami posejano nebo — in tedaj se moram

potikati kakor izgubljena duša. Sem žal uboga, nemirna ciganka."

"Zopet si toraj priznala, da ne moreš ostati, in zato tudi jaz ne

maram nič več živeti skupaj s teboj. — Če bi bila ta hiša moja, si

lahko uverjena, da bi ne bila smela prestopiti njenega praga — za

nobeno ceno ne! Tako ti pa hišo zopet vračam. Stori z njo kar hočeš."

Jutri odpotujem domov pod snežnike."

"Domov? — Kaj praviš? — Pod snežnike?" je kričala žena vsa

iz sebe: "ne smeš! S tem bi storil veliko hudobijo! Pomni, da sem

jaz tvoja žena in nobena druga — nikdar toraj ne krši svoje dolžno-

sti! Prisegel si mi pri Očetu in Sinu."

"Nigana, rajši pometaj pred svojim pragom! Ti imej pred

očmi svoje dolžnosti — zase pa že sam vem, kaj moram storiti in

kaj opustiti."

Pri teh besedah je žena strastno vzkipeła in pihala kakor razdra-

žena mačka:

"In če pojdeš na Kranjsko, bom šla za teboj! Kakor veš, pot

znam najti. In če zalezem ono, kateri si daroval srce, jo takoj

umorim to ti prisegam pri svojih pradedih in pri svetlih zvezdah.

— Zabodem jo ali pa zastrupim. — Potem umorim še tebe!"

Nigana, je zakričal mož osorno, "strašna si, kakor divja zver!"

— Sicer pa ne grem k Zalki in otroku, ampak poiskal si bom

v svoji domovini kak skrit kraj, kjer bom samotnil."

Ponovno je ovila ciganka svoje roke okoli njegovega vratu in

se mu sladkala.

"O, ljubi Radko! Pri meni moraš ostati. Tvoje je moje srce in

moja duša. Ti si zvezda mojih oči, gorak žarek moje duše. Lju-

GE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN

poseti naš

Ely Opera House

kjer bodeš videl krasne, naj-
novejše premikajoče slike,
absegajoče črtice iz celega
sveta. Slike so jako poučljive
in tudi zabavne. — Menjava-
mo jih vsak dan. — Za obil-
en poset se priporoča

VOĐSTVO.

Prepričajte se o istinitosti!

Poskusite enkrat sodek mojega naj-
boljšega rdečega vina iz Euclid groz-
dja. Za pristnost jamčim, ker ga lahko
rabi vsak mašnik pri sv. daritvi. Vina
imam veliko v zalogi. Cena \$24.00 bar-
rel. Postrežba točna in v popolno zado-
voljnost.

Za obilna naročila se priporoča

Louis Lah,

trgovca z vinom

1033 62nd St., N. E., CLEVELAND, O.

Stari telefon: Cole 264-A.

Novi telefon: Calumet 436-L.

Frank Brand

— TRGOVEC —

Z GROCERIJU, MESOM IN

KONFEKCIJSKIM BLAGOM

201-203 Commonwealth Ave.,

NEW DULUTH, MINN.

Priporoča se Slovincem in Hrva-

tom v obilen poset. Cene zmerne.

John Bartol

CHISHOLM, MINN.

Grocerijska prodajalna

NAJSTAREJSI SLOVENSKI

TRGOVEC V MINNESOTI.

PRIHRANIM VAM DENAR

NA VSEH POTREBŠINAH.

PREPRIČAJTE SE!

Frank Veranth

ELY, Minn. - Phone 96.

PRIPOROČA SE ROJAKOM

ZA NAROČILA TRDEGA IN

MEHKEGA PREMOGA.

Narocite pravčasno, da

boste imeli kadar rabite.

SLOVENSKA GOSTILNA

Frank Medved

CHISHOLM, MINN.

Phone 101.

PRIPOROČA SE CENJENIM

ROJAKOM V OBILEN

POSET.

NAJBOJŠA POSTREŽBA Z

VSAKOVSTNIMI

PIJACAMI.

PRISTOPAITE K PODPOR

NIM DRUŠTVAM IN JEDNO-

TAM!

Elco Theatre

ELY, MINN.

VAM VEDNO NUDI NAJ-

BOLJŠE PREMKAJOČE

SLIKE, PETJE IN DRAMA-

TICNE PREDSTAVE. ZA-

TO STE VLJUDNO VAB-

LJENI, DA NAS OBISČETE.

Nase predstave so dobro izbrane

za mlade in stare.

VSTOPNINA VEDNO SAMO 10c.

Predstave se začne vsak večer

ob 8. in 9. uri. — Za sobote in

nedelje imamo posebne pro-

grame, katerih ne smete za-

muditi, da ne boste obžalovali.

J. A. GRAVES, lastnik

Prodajam

Concord vino sodek po \$20.00

Catabie " " " 30.00

Tropinovo žganje, galona 2.50

Naročila je priložiti gotovi denar

ali pošto nakaznico. Umestno je na-

ročati blago sedaj, predno ne nasto-

pi huda zima.

Z veselo pozdravljam

A. W. EMERICH,

vinska trgovina in destilacija žganja,

vogal Holmes & St. Clair Ave.,

CLEVELAND, OHIO.

KOVALL & SON, ELY, MINN.

GROCERIJSKA IN
MANUFAKTURNA TRGOVINA

Tem potom naznanjamo cenj. občinstvu, da imamo
v zalogi dosti novih oblek za dečke; dalje vsako-
vrstnih trpežnih obval in lepega blaga za ženske
obleke. Cenj. odjemalcem se vljudno priporočamo
za obilen poset pri nakupovanju.

V POSLOPU SARTORI BROS. ELY, MINN.

KDOR HOČE DOBRO. PODUČNO ČTIVO. NAROČI NAJ SE
NA "NARODNI VESTNIK". NAJVEČJI SLOVENSKI POLU-
TEDNIK V ZJEDINJENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

FIRST NATIONAL BANK

Chisholm - - Minn.

Kapital \$25.000. Preostanek \$29.318.

Osebnost odgovornost \$5,000.000.

Obrestuje denar po 3%

Prodaja parobrodne liste in posilja denar
na vse strani.

Posebno pozornost dajemo Slovincem.

Pridite in se prepričajte!

CENTRALNA LECA.

ČISTO NA NOVO
OPREMLJENO.

SOBE S PARNO KURJAVO,
TOPLJO IN MRZLO VODO.
UREJENE PO NAJBOLJ MO-
DERNEM NACINU.

Park Hotel

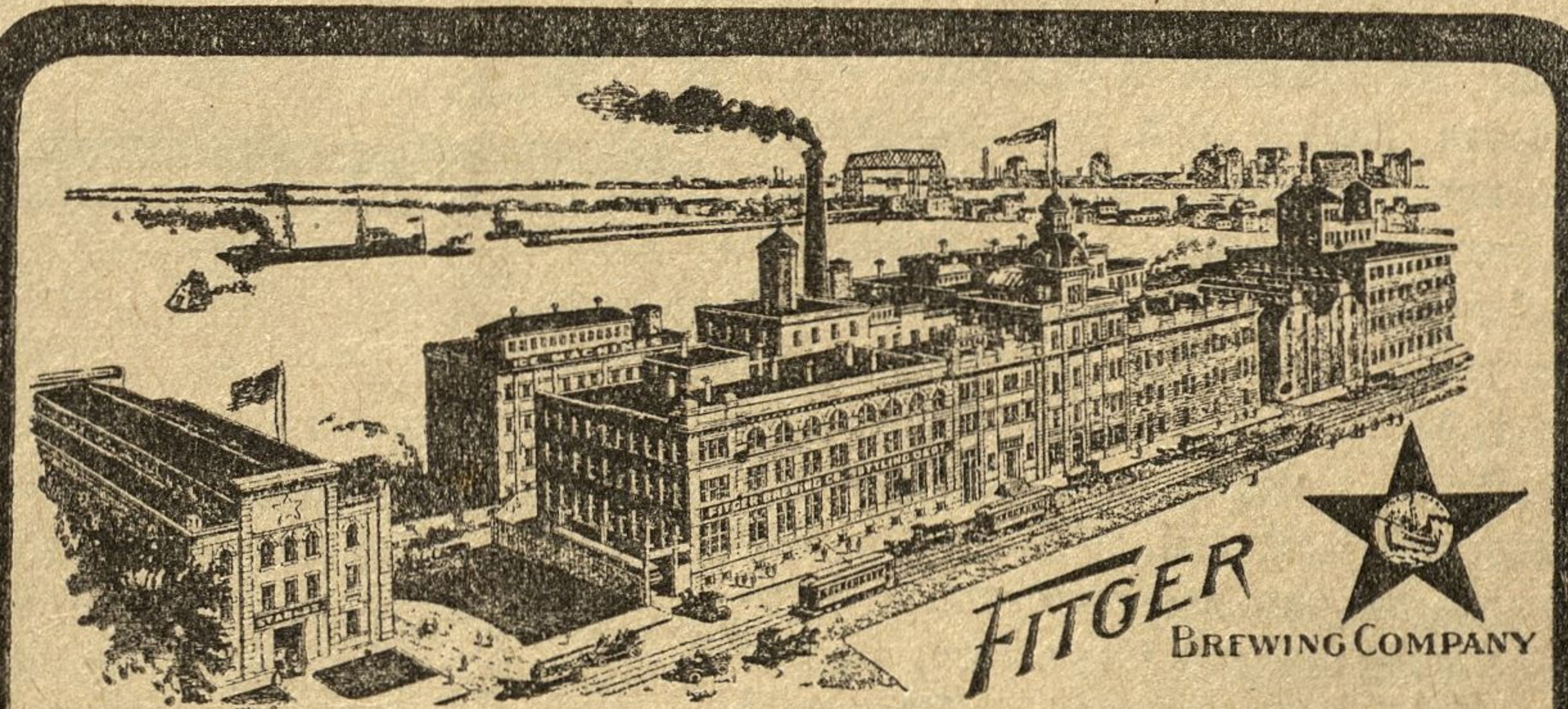
ILIJ RATKOVICH, lastnik

ŠTEV. 531, VOGAL ZAPADNE ŠESTE AVENUE
IN SUPERIOR STREET

TELEFON: MELROSE 1673.

DULUTH, MINN.

SE PRIPOROČA SLOVINCEM ZA OBILEN POSET.
CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA.

Fitger Brewing Co.

Duluth - Minn.

Večina slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in stekleni-
cah varjeno iz pristnih snovi.

Josip Gerzin

zastopnik za ELY,

Minnesota.

M. F. SKALA, agent za
"Pabst" Milwaukee in
"Peoples" Duluth pivo.

Fina zaloga domačih in importiranih pijač vsake
vrste, smodke in vse kar spada v gostilniško ovrt.

Se vljudno priporoča vsem cenjenim rojakom v

ELY, MINN.

Telephone No 52.

Prestolonaslednik Rudolf.

Njegove pustolovščine, ljubavne spletkarije in njegova tajnostna smrt.

(Dalje.)

"Kako je izgledal?" vpraša ga Rudolf.

"Bil je srednje velikosti, srednje rejen in odlečen v lovsko ob-

lubo; slednje ponovi oskrbnik še enkrat. Jaz sem ga videl, toda ka-

ko hitro me je zapazil izginil je v zgornje prostore ne da bi ga do-

lokalci smo ga po vseh kotih toda zaman, nismo ga mogli najti."

"Kako bi to zamogel biti? Mogoče ste pustili pa odprte vrata

"Ne, vaša visokost, vrta so kakor običajno zaprta."

"Če pride še enkrat, ga morate takoj prijeti," zapove Rudolf.

Oskrbnik se je poslovil in Rudolf je ostal sam in premišljeval

ko je zamogel biti in v kakšnem namenu je prišel v dvorec.

V tem pa nekdo zazvija pod oknom. Cesarjevič odpre okno in

gleda doli.

"To je ona," reče in sedaj na dv

BOLNIM SLOVENCEM

V TEJ OKOLICI

Prilika za bolehnne, slabotne in trpeče može, ženske in otroke

Vsi bolni može, žene in otroci so vabljeni, da se pogovorijo s specialisti European Medical Institute, in zvejo njih mnenje glede zdravja. European Medical Institute je odprla svoj bogato opremljeni urad v Duluth, Minn. Specialisti tega zdravilišča imajo mnogoletno skušnjo v zdravljenju kroničnih, ponavljajočih in posebnih bolezni možkega in ženskega spola. S pomočjo najnovejših električnih in magnetičnih strojev, dosežejo oni čudezna ozdravljenja, mnogokrat, ko so že drugi zdravniki obupali z ozdravljenjem bolnika. Obiščite jih in dobite prosti nasvet.

Pogovorite se z večšaskimi specialisti, če imate katero sledečih bolezni:

Revmatizem, nered v želodcu, v jetrah ali v črevesju, ki lo, obistne ali mehurne bolečine, kožne spuščaje, nervozno slabost katar, slabe pljuča, bule in tvore, naduho, spolne bo-

lezni ženskega in možkega spola, in vse bolezni radi nezdružive, krvi.

Zdravimo krvne bolezni

Profesor Ehrlich-ov čudezni Salvarsan in Neo Salvarsan, navadno znan kot "606" in "914" ozdravi zastrupljeno kri večkrat pri prvem zdravljenju, in ko so bila druga zdravljenja neuspešna. To je eno najimenitnejših odkritij leta 1911. Rabi jo je le specialista.

Europejski način zdravljenja

Profesorji, specialisti in zdravniki European Medical Instituta so opremlili njih urad z vsemi najnovejšimi znanstvenimi opremljenimi in so zmogni dati vsem bolnikom dobro pomoč in pomoč. Če je Vaša bolezen sploh ozdravljiva je bodo strokovnjaški zdravniki zdravili v najkrajšem času mogoče, in po kolikor mogoče nizki ceni. Če Vaša bolezen ni več

ozdravljiva, če ste zanemarjali zdravje predolgo, dali Vam hodo zdravniki nasvet, kako živeti, da ne boste preveč trpeli in, da se bolezen ne bo širila. Čemu zapravljati denar z zakotnimi mazači in patentiranimi zdravili, ker imate pri nas najboljšo priliko zdravljenja. Zakotni zdravniki nimajo niti vaje niti denarja, da bi si omislili novodobne stroje in orodja s katerimi je mogoče zdraviti uspešno. Zdravje je najvažnejša stvar, katero ima človek, in dolžnost Vaša je, da skrbite zanj. Nič ne de, kako dolgo ste bili bolni ali kaj so Vam povedali drugi zdravniki, pridite k specialistu, poslušajte se stroge preiskave, vstevši preiskavo z X žarkostrojem, in zveste resnico. Katerih niso zdravili drugi, ozdravili smo mi. mnenje zdravnikov kaj je z Vami. Pridite danes. Več bolezni

Govorimo slovansko

Nasvet in preiskova z Xžarkostrojem popolnoma prosto

Uradne ure. Ob delavnikih od 9 zjutraj do 8 zvečer; ob nedeljah in praznikih od 10 zjutraj do 2 popoldne.

EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE SPECIJALISTI

21½ North 5 Avenue West

DULUTH, MINN.

DELAVSTVO NA PLAN!

Na plan prijatelji in prijateljice onih, ki delajo! Nad 5000 slovenskih rudarjev in delavcev je na stavki v Calumet, Mich. 15,000 več je drugonarodnih rudarjev. Boj, ki ga bijejo rudarji in njih družine s kapitalom vsled suženjskega tlačanja, je boj vsega delavstva. Stojimo jim ob strani delavci in delavke, in prijatelji delavstva! Pokažimo dejansko da nam nista tako opevana sloga, in tako hvalisano združenje le na jeziku. Pokažimo, dejansko, da smo njih tovariši, njih bratje. Pomagajmo jim z osrčenjem v dopisih! Pomagajmo jim s tem, da preprečimo pot skebom v Calumet! Pomagajmo jim gmotno! Vsak delavec in vsaka delavka in vsakdo, kojem bije srce za delavsko stvar, naj pošlje po svoji moči denarno podporo za stavkarje v Calumet, Mich., na:

NARODNI VESTNIK

405 W Michigan St. Duluth, Minn

Vsi darovalci in darovateljice bodo v listu obelodanjeni, in denar odposlali bomo vsako soboto na pristojni odbor.

"Odprti roke, odprti srce, Otiraj bratovsko gorje!"

Zadnjič izkazano \$ 26.95
Pošiljatev iz Gary Ind po Mr. Wukšimich 11.25

Skupaj \$ 38.20

Imena darovateljev glej med prihodnjimi dopisi.

Iskrena hvala, posnemanja vredni zavedni tovariši!

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

K. L. Cleveland, O. — Ne, Združene države nimajo iste mere za merjenje suhih in mokrih stvari, kot je slučaj pri meri, na litre.

Za tekočine rabi jo se sledeče mere: "gill, pint, quart, gallon, barrel, hoghead." Za suhe stvari

Kadar greste nazaj v stari kraj zahtevajte "tiket" za Baltimore and Ohio železnico CHICAGO do NEW YORKA

Pišite: R. C. HAASE, ST. PAUL, MINN.
Northwestern Passenger Agent,
po parobrodno knjižico, ki kaže vdobnosti te železnice do parnika.

rabi se: "pint, quart, peck, bushel."

Vrhu tega imajo še lekarnarji posebne mere za tekočine.

Deli se mera za tekočine tako-le: 4 gill-e je 1 pint (zgovori pajnt) 2 pint-a je 1 quart (zgovori knart) 4 quart-e je 1 gallon (gelon) 31½gallon je 1 barrel (zgovori berl) 2barrel-a ali 63 gallon je 1 hoghead (zgovori hogshead).

Suha mera se deli: 2 pint-a je 1 quart (zgovori knart) 8 quart-ov je 1 peck (zgovori pek) 4 peck-e je 1 bushel (zgovori bušl).

Da, meso se prodaja tudi na barrel, in sicer tehtna barrel svinjine ali govedine 200 funtov.

Da, kongres Združenih držav je leta 1866 vpeljal tudi v to republik metrični način mere in vage; vendar ljudje se je niso privadili, in se rabi le izjemno, največ pri izvaževanju blaga v druge države, vse države Evrope in Amerike, izven Anglije in Rusije, kjer je metrični sistem tudi dovoljen.

— Mrs. F. E. La Salle, Ill., Omožene ženske imajo v raznih državah razne pravice. Mi ne moremo vediti postav vseh držav; praviš, da kakšnošnega tamkajšnega odvjetnika (lawyer). Navadno sme sklepati pogodbe omožena ženska kot samica; vendar v večini držav ne more biti za poroka brez privoljenja moža. V državah pa, kjer se dovoljuje poročenim ženskam prirediti trgovino na lastno pest, dovoljujejo se omoženi ženski tudi vse iste pravice kot samici, kolikor se tiče njega lastnega podjetja. Odgovorna je, pa tudi za dolžnosti sama.

(Dama pride iz kopalne kabine mimo strežajke, ne da bi ji kaj pokazala.) — Strežajka: "Ravno iz kopeli pride, pa tako umazana!"

K župniku, ki ravno pridigo piše, pride Sirkova Mina, že postarano dekle. "No, kaj pa bi rada", vpraša župnik. "K izpraševanju sem prišla; možim se." — Župnik piše naprej, pa se spomni izpraševanja ter vpraša: "No, Mina, kdo te je pa odrešil?" — Mina: Drobižev Jozelj!"

Tat: "Gospod sodnik, jaz prav srčno obžalujem, da sem se dal za peljati in da sem ukradel uro". Sodnik: "No, to je lepo, če se hudoodelec keša. Kaj pa Vas je zapeljalo?" — Tat: "Veržica pri uri. Jaz sem mislil da je srebrna, pa je nikeljasta!"

Profesor: "Kaj je to: Spiritus familiaris?" — Učenec: "To je šnops, katerega vsa družina pije (družinski šnops)."

Človek, ki misli vedno na ženske, se spenja višje in višje — dokler ne pade.

Dober svet je podoben grenkim jagodam; lahko ga je dati, a težko vzeti.

Zdravila za srčne boleti se danes ni; pa saj se ozdravijo tudi brez njih.

Božji mlini vedno meljejo.

POZOR, ROJAKI!

Dobil sem iz Washingtona za svoja zdravila serijno številko, ki jamči, da se zdravila prava in ko rista.

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajti pravo Apen tinkturo in Pomado proti izpadanju in za rast las, kakršne se dosedaj ni bilo na svetu, od katere moškim in ženskam gosti in dolgi lasje resnično popolno zrasejo, ne bodo več izpadali in ne osiveli. — Ravno tako zrastejo moškim v 6 tednih krasni brki popolnoma. Ravnatim v rokah in nogah ter križih v 8 dneh popolnoma ozdravim; kurja očesa, bradavice, potne noge in ozeblino se popolnoma odstranijo. Da je to resnica, jamčim s \$500. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj. — JAKOB WAHICIC, 1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

NAROČAJTE SE NA NAJVEČJI SLOVENSKE DVOTEDNIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH

AUSTRO-AMERICANA PAROBRODNO DRUŽBA.

Direktna črta med New Yorkom in Avstro. Ogrsko.

Nizke cene. — Dobra postrežba Električna razsvetljava. Dobro kuhinja. — Vise brezplačno.

Kabine III. razreda na parobrodih KAISER FRANZ JOSEPH I.

in MARTHA WASHINGTON. Na ladjah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbini parobrodi na 2 vijaka: KAISER FRANZ JOSEPH I., MARTHA WASHINGTON, LAURA, ALICE, ARGENTINA, OCEANIA.

Novi parobrodi se grade. Za vsa nadaljnja pojasnili se obrni na glavni zastop:

PHILIPS BROS. & CO., General Agents, 2 Washington St., New York,

ali za njih pooblaščenega zastopnika v Zedinjenih državah in Canadi.

RES DOBRA ZEMLJA.

Ker so bili naši rojaki ponovno odganjeni in odfuturjeni ter zapeljani po nekaterih zemljiških agentih v Chicago, na podlagi neverodostojnih porok, in ker zaradi tega rojaki v svojo lastno škodo nimajo zaupanja tudi v postena podjetja, izjavljamo na tem mestu, da pozivamo vsakemu rojaku, ki pride gledat našo zemljo ter pronaide, da smo mu posredali resnico, vse potne stroške in vse zamudne čase.

Naša zemlja: Grnkasta, mastna in ne navadno rodovitna, brez peska in močvirja. Borovi zdravje in dobre vode. Številni potoki teko čez našo zemljo. Podnebje zdravo in prijetno. Vodstvo občine je v slovenskih rokah; slov. državna soj. ar. postaja, prodajalna, postaja, cerkev blizu. Delavnica za konzerviranje kumar ter mlekarstvo blizu. Pridelki se lahko in dobro prodajo. Mesto z okroglo 1000 prebivalci blizu. Skratka: zemlja na Willarda, kjer se je že naselilo 60 100 rojakov, a kupilo skupno nad 150, je najboljša, kar se je prodajalo med Slovenci, zato jo kupujejo tudi taki rojaki, kjer so vsi ogledali že vse druge kraje, kjer se prodajajo rojakom zemlja. Cena: \$18.00 akter, ne več ne manj. Plačilni pogoji zelo lahki. Znanstvenice o vsem našem slovenskem opisu Willarda s slikami. Pišite še danes ponj na: ADEIRA COLONIZATION CO., 322 Seed St., Milwaukee, Wis. — I. K. Kušljan in L. Zerkar, upravnika.

Dostavski Sedaj je pravi čas za ogledanje, ker se lahko na lastne oči prepričate kaj in kako raste na naši zemlji. — Vedite pa, da mi ne dajemo kupcem zastonj krav, strojev in tudi ne lotov, kar vsi stane denar, katerega mora pla vsi kupec iz svojega žepa zato, da ga drugi lažje presede, torej v svojo škodo. Mi prodajamo dobro zemljo po nizki ceni, zemljo, na kateri more farmer ugodno živeti ter lepo napredovati. That's all!

SPOMINJAJTE SE OB RAZNIH PRILIKAH SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA V AMERIKI.

To St. Paul Minneapolis and Chicago Milwaukee

SPLendid Trains Electric Lighted Vacuum Cleaned TICKET OFFICES: DULUTH—J. P. Geary, D. P. A. City office, Spaulding Hotel block, Depot, corner Superior St. and Sixth Ave. West. SUPERIOR—L. D. Morrissey, G. A. City office, 823 Tower Ave. Depot, corner Winster St. and Ogden Ave.

Pek je poznan po kruhu katerega peče
Duluth Universal moka
(Najboljša moka za kruh)

To je dovolj, da prepriča najbolj natančno gospodinjico, da je naša moka popolnoma pristna.

DULUTH UNIVERSAL MLINARSKI DRUŽBI.
MOKA, KI JO RABIJO NAJBOLJŠE KUHARICE.

KDOR ČITA POLUTEDNIK "NARODNI VESTNIK" NAJNOVEJŠE NOVICE IN PODKUJE SE V VEDAH, KI ZA PRAKTIČNO ŽIVLJENJE POTREBNE.

GARY DIVISION
Okolica Jeklarne (Steel Plant)
meji naravnost na zapadni del posestva steel kompanije, se gradi moderna naselbina izboljšane ceste, stranski hodnik, telefon, električna luč. Čez 150 hiš je že zgrajenih, in 200 se gradi v kratkem. 2500 delavcev dela sedaj pri zgrabi jeklarne. Plača \$2.50 na dan, kateri ne razume nič drugega kot z lopato. — Ako je pa kaj učen na primer, klop (glej) mizar (karpenter) itd. Drugi mesec se bojo lote podizati zopet za \$50. Zato naj Vam je vredno \$50 vsakemu kataru, če ta mesec.

Urad na EVELETH 509 Grant ave. MAX VOLCANSEK
Urad na GARY, vogal GARY in Commonwealth ave.
Glavni urad 202 Palladio Bldg. DULUTH, MINN.

GARY LAND CO.